

PRAVILNIK
O NAČINU OBRAČUNAVANJA I UPLATE DOPRINOSA
(Službene novine FBiH 64/08, 81/08)

- NESLUŽBENI PREČIŠĆENI TEKST -¹

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se način obračunavanja i uplate obaveznih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti (u daljnjem tekstu: doprinosi) propisanih Zakonom o doprinosima ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06 i 14/08 - u daljnjem tekstu: Zakon).

Doprinosi koji nisu obuhvaćeni Zakonom i ovim Pravilnikom obračunavaju se i uplaćuju u skladu sa posebnim propisima iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti i ostalim propisima iz te oblasti.

II - UTVRĐIVANJE OSNOVICE

Član 2.

Mjesečnu osnovicu za zaposlenike na osnovu ugovora o radu, odnosno radnog odnosa prema članu 4. stav 2. tačka 1. Zakona, poslodavac utvrđuje istovremeno sa obračunom mjesečne plaće svakog zaposlenika, s tim da ta osnovica ne može biti niža od najniže plaće utvrđene u skladu s odredbama propisa o radu.

U iznos osnovice iz stava 1. ovog člana ulaze sva primanja koje poslodavac u novcu ili naravi isplaćuje ili daje zaposleniku, odnosno koje mu je bio dužan isplatiti na osnovu ugovora o radu, odnosno radnog odnosa, a koji se smatraju primanjem od nesamostalnog rada (plaćom) prema članu 6a. stav 1. Zakona i članu 10. st. 1., 2. i 3. Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/08).

Član 3.

Izuzetno, za zaposlenike kojima se isplaćuje najniža plaća u rudnicima uglja, tekstilnoj, kožnoj, industriji obuće i nisko akumulacijskim djelatnostima tradicionalnih esnafskih zanata, mjesečnu osnovicu doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. Zakona poslodavci utvrđuju kao množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. Zakona i koeficijenta 0,25.

Član 4.

Mjesečna osnovica za obveznika koji je na teritoriji Federacije zaposlen kod humanitarne organizacije i ostalih pravnih ili fizičkih lica - nerezidenta Federacije je njegova plaća, s tim da ta osnovica ne može biti niža od:

- a) prosječne plaće zaposlenih na teritoriji Federacije, u skladu s članom 6a. stav 2. Zakona, za radna mjesta koja odgovaraju nivou obrazovanja zaključno sa srednjom stručnom spremom,
- b) dvostruke prosječne plaće, u skladu s članom 6a. stav 2. Zakona, za radna mjesta koja odgovaraju nivou obrazovanja zaključno sa visokom stručnom spremom,
- c) trostruke prosječne plaće, u skladu sa članom 6a. stav 2. Zakona za radna mjesta koja odgovaraju nivou postdiplomske stručne spreme.

¹ S obzirom da je ovo neslužbena verzija, autori i vlasnik web stranice ne garantuju da je ovaj **prečišćeni tekst propisa pravno valjan, trenutno važeći ili pravovremeno dopunjen i mijenjan**, stoga ne odgovaraju za štetne posljedice koje mogu nastupiti usljed preuzimanja i **korištenja ovog neslužbenog prečišćenog teksta.**

Član 5.

Za obveznika koji je u radnom odnosu s poslodavcem - rezidentom Federacije, a koji je upućen na rad ili stručno usavršavanje u inostranstvo, kao i za obveznika zaposlenog u inostranstvu kod inostranog poslodavca, osnovicu doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. Zakona čine lična primanja koja bi za istu vrstu posla ostvario u Federaciji, s tim da ta osnovica ne može biti niža od prosječne mjesečne plaće zaposlenih u Federaciji, u skladu sa članom 6a. stav 2. Zakona.

Član 6.

Ukoliko fizičko lice, koje ostvaruje prihod od autorskih prava ili od bavljenja vrhunskim sportom, nije osigurano po drugoj osnovi, obračunava doprinose iz osnovice na iznos ostvarenih primanja, a najmanje na osnovicu koju čini prosječna mjesečna plaća zaposlenih u Federaciji, u skladu sa člankom 6a. stav 2. Zakona.

Član 7.

Osnovicu doprinosa čine i ostala primanja i naknade fizičkih lica, koji nisu obveznici doprinosa po drugoj osnovi, u skladu s propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti.

Član 8.

Osnovicu doprinosa prema članu 4. stav 2. tačka 2. Zakona poslodavac utvrđuje istovremeno sa obračunom mjesečne plaće svakog zaposlenika.

Osnovicu iz stava 1. ovog člana čini zbrojeni iznos plaće, odnosno osnovice svih zaposlenih utvrđen na način propisan članom 2. ovog Pravilnika.

Član 9.

Ukoliko poduzetnik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti iz člana 12. st. 2., 3. i 5. Zakona o porezu na dohodak utvrđuje dohodak na temelju poslovnih knjiga, u skladu sa članom 19. Zakona o porezu na dohodak, osnovica za obračun doprinosa utvrđuje se kao:

- a) množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. Zakona i koeficijenta 1,1 - za slobodna zanimanja;
- b) množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. Zakona i koeficijenta 0,65 - za samostalnu djelatnost obrta i srodne djelatnosti;
- c) množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. Zakona i koeficijenta 0,35 - za samostalnu djelatnost u poljoprivredi i šumarstvu.

Član 10.

Ukoliko poduzetnik s osnove obavljanja samostalne djelatnosti iz člana 12. stav 1. Zakona o porezu na dohodak, dohodak utvrđuje i plaća u paušalnom iznosu, u skladu s članom 31. istog zakona, osnovica za obračun doprinosa utvrđuje se kao:

- a) množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. Zakona i koeficijenta 0,55 za samostalne djelatnosti obrta i srodne djelatnosti ili samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja;
- b) množenik prosječne plaće iz člana 6a. stav 2. Zakona i koeficijenta 0,25 za samostalnu djelatnost u poljoprivredi i šumarstvu.

Član 11.

Kada više lica obavlja zajedničku djelatnost kao supoduzetnici, iznos mjesečne osnovice iz čl. 9. i 10. Ovoga Pravilnika utvrđuje se za svakoga od supoduzetnika.

Član 12.

Izuzetno, za poduzetnike koji samostalno obavljaju privrednu, profesionalnu ili drugu djelatnost, kao osnovno zanimanje, koje se ubrajaju u nisko akumulacijske djelatnosti tradicionalnih esnafskih zanata, te ukoliko osiguranik sa osnova obavljanja samostalne djelatnosti obrta, u skladu sa članom 31. Zakona o porezu na dohodak, dohodak s te osnove plaća prema paušalno utvrđenom iznosu, osnovica za obračun doprinosa utvrđuje se kao množenik prosječne plaće iz člana 6a., stav 2. Zakona i koeficijenta 0,25.

Član 13.

Kada Porezna uprava ukine poreznom obvezniku koji obavlja samostalnu djelatnost paušalno plaćanje poreza na dohodak, u skladu sa članom 31. stav 2. Zakona o porezu na dohodak, isti poduzetnik obavezan je, po uručenju rješenja Porezne uprave, istovremeno preći na utvrđivanje mjesečne osnovice doprinosa u skladu sa članom 9. ovog Pravilnika.

Član 14.

Obveznik doprinosa kojem je osnovica za obračunavanje doprinosa propisana u mjesečnom iznosu iz čl. 9.,10. i 12. Ovog Pravilnika u skladu sa članom 20. stav 2. Zakona i koji sam za sebe plaća obračunate doprinose može izabrati višu osnovicu za obračunavanje doprinosa podnošenjem Zahtjeva iz stava 2. Ovog člana.

Zahtjev za obračun doprinosa prema osnovici višoj od propisane mjesečne osnovice, obveznik podnosi ispostavi Porezne uprave, nadležnoj prema prebivalištu obveznika doprinosa i nosiocima penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti (zavodima).

Zahtjev iz stava 2. ovog člana podnosi se na Obrascu ZVO, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Izbor više osnovice vrši se odabirom koeficijenata od 1,0 do 3,0 na prosječnu plaću u Federaciji iz člana 6a. stav 2. Zakona.

Izabrana viša osnovica primjenjuje se za obračun svih doprinosa.

Član 15.

Obveznik doprinosa, u slučaju da postupi u skladu sa članom 14. ovog Pravilnika, može se naknadno odlučiti za primjenu osnovice za obračunavanje doprinosa i plaćanje propisanih u mjesečnom iznosu iz čl. 9.,10. i 12. ovog Pravilnika u skladu sa članom 20. stav 2. Zakona, s tim što obaveza obračunavanja doprinosa na izabranu višu osnovicu nastaje od prvog dana sljedećeg mjeseca, nakon podnošenja zahtjeva Poreznoj upravi, a prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za prestanak obračunavanja i plaćanja doprinosa prema višoj osnovici.

Član 16.

Za lica, koja ostvaruju primanja od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada, osnovicu doprinosa iz člana 4. stav 2. tačka 1. Zakona čini svako pojedinačno primanje od članstva u predstavničkim tijelima vlasti, s osnova članstva u skupštini, nadzornom odboru privrednog društva, članstva u upravnom odboru, s osnova člana komisije i odbora tih tijela, stečajnog upravitelja i suca porotnika koji nema svojstvo zaposlenika na sudu.

Po osnovi povremenih djelatnosti naučnika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, akvizitera, sportskih sudaca i izaslanika i po osnovi drugih djelatnosti koje se obavljaju uz neku osnovnu samostalnu ili nesamostalnu djelatnost, osnovicu čine primanja umanjena za porezno priznati iznos izdataka iz člana 15. st. 4. i 5. Zakona o porezu na dohodak.

Osnovicu doprinosa prema članu 4. stav 2. tačka 2. Zakona isplatilac utvrđuje istovremeno s obračunom pojedinačnih primanja.

Osnovicu iz stava 3. ovog člana čini zbrojeni iznos primanja (bruto).

III - OBRAČUN I UPLATA DOPRINOSA

Član 17.

Doprinosi se obračunavaju pri obračunu plaće i drugih ličnih primanja.

Obračun plaće vrši poslodavac mjesečno i to u tekućem mjesecu za protekli mjesec.

Prema ovom Pravilniku doprinosi se obračunavaju:

- iz ličnih primanja i drugih prihoda osiguranika (doprinosi iz osnovice);
- na lična primanja, na teret poslodavca, odnosno na teret isplatioca primanja (doprinosi na osnovicu)

Član 18.

Doprinosi se obračunavaju primjenom utvrđenih stopa po vrstama i namjenama doprinosa na osnovicu iz čl. 2. do 16. ovog Pravilnika.

Član 19.

Osnovica iz čl. 2. do 8. ovog Pravilnika je plaća (naknade) koja se sastoji iz doprinosa iz plaće, poreza na dohodak i neto plaće.

Doprinosi = osnovica x utvrđena stopa doprinosa (po vrstama i namjenama)

Na osnovicu iz stava 1. ovog člana doprinosi se obračunavaju primjenom utvrđenih stopa po vrstama i namjenama doprinosa iz člana 10. Zakona.

Član 20.

Kada poslodavac sa zaposlenikom ima ugovoren iznos neto plaće, osnovicu za obračun doprinosa (bruto) utvrđuje na sljedeći način:

$$\text{Osnovica (plaća)} = \frac{\text{neto plaća} - \text{lični odbici}}{0,90 + \text{lični odbici}}$$

Primjer:

neto plaća =	1000,00 KM	
lični odbitak =	300,00 KM	
Plaća		= 1561,00 KM
- Dopr. iz plaće (31%)		= 484,00 KM
		<u>1077,00 KM</u>
lični odbitak		300,00 KM
oporeziva osnovica		777,00 KM
- porez (10%)		<u>77,00 KM</u>
neto plaća:		1.000,00 KM

Član 21.

Na osnovice utvrđene čl. 9., 10. i 12. ovog Pravilnika, za obveznike koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta i srodne djelatnosti, poljoprivrede i šumarstva te slobodnih zanimanja u skladu sa članom 12. st. 1., 2. i 3. Zakona o porezu na dohodak primjenjuju se stope propisane članom 10b. Zakona.

Kada se obveznik odluči za izbor više osnovice od propisane, u skladu sa članom 15. ovoga Pravilnika, primjenjuju se iste stope kao i u stavu 1. ovog člana.

Primjer:

Pod pretpostavkom da je prosječna plaća u Federaciji za devet mjeseci tekuće godine 1.200 KM,:

osnovice za obračun doprinosa poduzetnika iznos doprinosa

a) koji utvrđuju dohodak na temelju poslovnih knjiga

– za slobodna zanimanja 1.320,00 KM

(1.320 x 0,415) 548,00 KM

– za samostalnu djelatnost obrta i srodne djelatnosti 780,00 KM

Član 23.

Na plaće, naknade plaća i druga lična primanja zaposlenika s osnova redovnog rada i izvan redovnog rada, kao i s njima izjednačene osiguranike doprinosi dospijevaju za plaćanje istovremeno s isplatom plaće i primanja. Plaća za protekli mjesec dospjeva za plaćanje u tekućem mjesecu.

Doprinosi iz plaće i na plaću dospijevaju za plaćanje najkasnije do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je plaća dospjela za isplatu.

Uplatu doprinosa za zaposlenike vrši poslodavac.

Kada poslodavac plaću za protekli mjesec ne isplati u tekućem mjesecu ili je ne isplati u cijelosti, u skladu sa propisima o radu, mjesečnu osnovicu utvrđuje do posljednjeg dana mjeseca u kojem je dospjela plaća za isplatu, uz potvrdu o obračunatoj plaći, koja sadržava i podatke o vrsti i iznosima obračunatih doprinosa iz plaće i koju je dužan uručiti zaposleniku.

Poslodavac ne može, obaveze po osnovu plaća za naredni mjesec, koje su dospjele za plaćanje izmirivati, a da prije toga nije izmirio sve obaveze po osnovu doprinosa, poreza na dohodak i neto plaća za prethodni mjesec.

Član 24.

Fizičko lice-rezident Federacije koje obavlja samostalnu djelatnost kao osnovno zanimanje, u skladu sa članom 12. Zakona o porezu na dohodak, doprinose obračunate na osnovicu, utvrđenu u skladu sa čl. 9., 10. i 12. ovog Pravilnika dužno je uplatiti do 10. u mjesecu za protekli mjesec.

Ukoliko više lica zajednički obavljaju samostalnu djelatnost, nosilac zajedničke djelatnosti dužan je da pojedinačno, za svakog poduzetnika izvrši obračun doprinosa i uplatu do 10. u mjesecu za protekli mjesec.

Član 25.

Doprinosi iz člana 4. stav 2. tačka 1. Zakona obračunava i uplaćuje fizičko lice - rezident Federacije:

- koje je na teritoriji Federacije zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica - nerezidenta Federacije, međunarodne organizacije ili ustanove ili stranog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Obračunavanje i uplatu doprinosa na način propisan Zakonom i ovim Pravilnikom može vršiti i nerezident Federacije, kod kojeg je obveznik zaposlen;
- koje je zaposleno u inostranstvu kod inostranog poslodavca, ako nije obavezno osigurano kod inostranog nosioca osiguranja;
- koje ostvaruje prihod od autorskih prava, a koje nije obavezno osigurano po drugoj osnovi;
- vrhunski sportaši, ako nisu obavezno osigurani po drugoj osnovi;
- druga fizička lica - rezidenti Federacije, u skladu s propisima iz člana 1. stav 2. ovog Pravilnika.

Član 26.

Doprinosi iz plaće obračunava i uplaćuje i fizičko lice - nerezident Federacije koje je na teritoriji Federacije zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica - nerezidenta Federacije, međunarodne organizacije ili ustanove ili stranog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Član 27.

Obveznici uplate doprinosa iz čl. 25. i 26 ovog Pravilnika dužni su dospjele doprinose uplatiti najkasnije do 10. u mjesecu za protekli mjesec.

Član 28.

Doprinosi za obveznike iz člana 5. stav 1. alineja 6. i stava 3. alineja 5. Zakona, dužan je uplatiti isplatilac primanja od kojega se utvrđuje drugi dohodak, istovremeno s isplatom primanja.

Član 29.

Prilikom svake isplate plaće i drugog primanja, isplatilac je dužan zaposleniku, odnosno obvezniku doprinosa iz člana 5. Zakona izdati jedan primjerak obračuna plaće, odnosno primanja koji sadrži doprinose, porez na dohodak i iznos koji se isplaćuje s te osnove.

Član 30.

Isplatilac, odnosno obveznik plaćanja doprinosa dužan je podatke o uplaćenim doprinosima, uplaćenom porezu na dohodak i isplaćenju plaći, odnosno primanju za proteklu godinu, za svakog obveznika dostaviti obvezniku doprinosa i nadležnoj jedinici Porezne uprave do kraja januara tekuće godine (obrazac: GIP- 1022).

Član 31.

Isplatioci plaća i drugih ličnih primanja i obveznici iz čl. 23. i 28. ovog Pravilnika dužni su za svaku isplatu plaće, odnosno primanja, sačiniti specifikaciju o uplati doprinosa i poreza na dohodak dostaviti je nadležnoj ispostavi Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine istog, a najkasnije narednog dana od dana isplate plaće, odnosno primanja.

Obveznici iz člana 24. ovog Pravilnika dužni su sačiniti specifikaciju o uplati doprinosa dostaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine istog, a najkasnije narednog dana od dana uplate doprinosa.

Obrasci specifikacije iz st. 1. i 2. ovog člana sastavni su dio ovog Pravilnika (Obrazac 2001, Obrazac 2001- A, Obrazac 2002 i Obrazac 2003).

Član 32.

Doprinosi za istu vrstu i namjenu, iz plaće i na plaću, zbrajaju se i plaćaju se odvojenim platnim nalozima.

Doprinosi na penzijsko i invalidsko osiguranje iz plaće i na plaću zbrajaju se i uplaćuju sa jednim platnim nalogom, doprinosi za zdravstveno osiguranje iz plaće i na plaću zbrajaju se i uplaćuju sa dva naloga u propisanim iznosima na račune Federalnog zavoda za zdravstveno osiguranje i reosiguranje u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zavoda za zdravstveno osiguranje kantona i doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti iz plaće i na plaću zbrajaju se i uplaćuju se sa dva naloga u propisanim iznosima na račune Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje na razini kantona.

Uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti izvršava se na propisane uplatne račune u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 29/06, 46/06, 8/07, 30/07, 51/07, 82/07, 97/07, 9/08, 28/08, 46/08 i 48/08).

Član 33.

Obveznici plaćanja doprinosa iz člana 23. stav 3. kao i člana 28. ovog Pravilnika dužni su istovremeno izvršiti plaćanje doprinosa i poreza na dohodak s isplatom plaća i primanja putem banke i to prijenosom sredstava s istog, redovnog računa za obavljanje registrirane djelatnosti, otvorenog u banci, na propisane uplatne račune.

Član 34.

Obveznici uplate doprinosa iz čl. 24. i 25. ovog Pravilnika, fizička lica uplaćuju doprinose prema mjestu prebivališta fizičkog lica.

Obveznici uplate doprinosa iz člana 26. ovog Pravilnika, fizička lica - nerezidenti uplaćuju doprinose prema sjedištu isplatioca.

Član 35.

Porezna uprava će saradivati s fondovima kako bi zajednički osigurali pravovremenu i tačnu naplatu doprinosa.

U slučaju da doprinosi nisu uplaćeni ili nisu uplaćeni na vrijeme (kada su dospjeli za plaćanje u skladu s čl. 23., 24., 27. i 28. ovog Pravilnika) ili su prijavljeni i plaćeni u manjem iznosu od stvarnog, fondovi će o tome izvijestiti Poreznu upravu.

Član 36.

Ako se doprinosi iz bilo kojih razloga obračunavaju po stopama različitim iz člana 19. stav 3., člana 21. stav 1. i člana 22. stav 1. ovog Pravilnika, uplaćuju se pojedinačno po vrstama i namjenama, jednim platnim nalogom prema mjestu prebivališta fizičkog lica - osiguranika, na uplatne račune nosioca osiguranja u skladu sa članom 32. stav 2. ovog Pravilnika.

Član 37.

Na iznos doprinosa koji nije plaćen u zakonskom roku plaća se zatezna kamata u skladu sa članom 2. Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/01,52/01 i 42/06).

Član 38.

Pravno ili fizičko lice - rezident Federacije dužno je dostavljati prijave za zaposlenike i s njima izjednačene osiguranike, te slati izvještaj fondovima o ličnim podacima i podacima o visini godišnjih plaća zaposlenika, do kraja januara tekuće za prethodnu kalendarsku godinu, a nadležnim zavodima zdravstvenog osiguranja na nivou kantona, kvartalno.

Fizičko lice - rezident Federacije i obveznici obračuna i uplate doprinosa iz čl. 25. i 26. ovog Pravilnika, dužni su po isteku kalendarske godine dostavljati fondovima svoje lične podatke i podatke o svojim godišnjim primanjima, a nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja na nivou kantona, kvartalno.

Obveznici obračuna i uplate doprinosa iz st. 1. i 2. ovog člana dužni su o promjeni svog radnog statusa i/ili statusa zaposlenika koje zapošljavaju informisati fondove najkasnije u roku od sedam dana od dana nastanka promjene (npr. zasnivanje radnog odnosa, prestanak radnog odnosa, korištenje olakšice za prvo zaposlenje itd).

IV - POVRAT VIŠE UPLAĆENIH DOPRINOSA

Član 39.

Povrat više uplaćenih doprinosa vrši se na osnovu rješenja nadležne organizacijske jedinice Porezne uprave.

Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi se na zahtjev uplatioca doprinosa, odnosno po službenoj dužnosti u postupku kontrole pravilnosti obračuna i uplate doprinosa.

Za više uplaćene doprinose, po vrstama, namjenama i uplatnim računima, može se umanjiti obaveza za uplatu u narednom periodu.

V - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.

Danom početka primjene ovog Pravilnika prestaje da važi Uputstvo o načinu obračunavanja i uplate doprinosa ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/02 i 96/07).

Član 41.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1. januara 2009. godine.